Enw'r Ymgeisydd	Rhif y Ganolfan	Rhif yr Ymgeisydd

CYD-BWYLLGOR ADDYSG CYMRU **WELSH JOINT EDUCATION COMMITTEE**

Tystysgrif Gyffredinol Addysg Uwchradd **General Certificate of Secondary Education**

139/52

DYLUNIO A THECHNOLEG

PAPUR 2

MAES PENODOL: TECHNOLEG BWYD

(Haen Sylfaenol – Graddau G i C)

P.M. DYDD MAWRTH, 6 Mehefin 2006

(1½ awr)

	Gadewch yn wag
Cwestiwn 1	
Cwestiwn 2	
Cwestiwn 3	
Cwestiwn 4	
Cwestiwn 5	
CYFANSWM Y MARCIAU	

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Bydd angen pensiliau lliw arnoch ar gyfer yr arholiad hwn.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Atebwch **bob** cwestiwn.

Ysgrifennwch eich atebion yn y lleoedd gwag priodol yn y llyfryn hwn. Os nad oes gennych ddigon o le, cewch barhau â'ch ateb yng nghefn y llyfryn, gan ofalu nodi rhif y cwestiwn yn gywir.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dangosir nifer y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Ni roddir tystysgrif i ymgeisydd a geir yn ymddwyn yn annheg yn ystod yr arholiad.

Examiner only
Arholwr yn unig

Atebwch **bob** *cwestiwn yn y lleoedd gwag priodol.*

1. Mae llawer o gynhyrchion bwyd yn cael eu datblygu i annog pobl i fwyta'n iach.

(a) **Cwblhewch** y diagram isod i ddangos prif **negeseuon bwyta'n iach** heddiw.

Mae un enghraifft wedi'i gwneud i chi. [4]

....

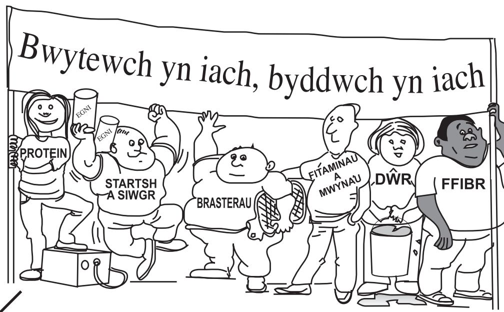

....

....

Bwytewch lai o halen

....

(b) Dangosir detholiad o faetholynnau isod.

Braster **Protein** ~~**Calsiwm**~~ **Carbohydradau** **Haearn** **Fitamin C**

Cwblhewch y tabl isod trwy ddewis y maetholyn sydd i'w gael ym **mhob un** o'r grwpiau bwyd canlynol. *Mae un enghraifft wedi'i gwneud i chi.* [5]

Grwpiau Bwyd	***Maetholyn***
Lemwnau, tomatos, orennau.	
Bara, pasta, tatws.	
Caws, llaeth, iogwrt.	*Calsiwm*
Olew llysiau, eidionod *(beefburgers)*, creision.	
Sbigoglys *(spinach)*, bricyll *(apricots)*, cig coch.	
Pysgod, codlysiau *(pulses)*, cig.	

(c) Mae gwneuthurwyr yn cynhyrchu dewisiadau *(ranges)* arbennig o fwydydd i annog plant ifanc i fwyta prydau iachach.

Astudiwch y wybodaeth faethol isod o becyn yn y dewis *'Gwych i blant'* o fwydydd.

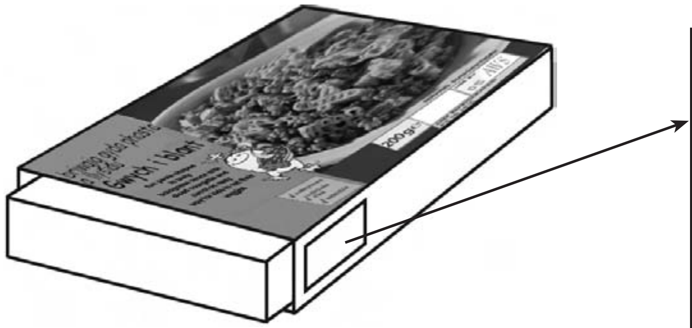

MAETH	
Gwerthoedd nodweddiadol	Pob Pecyn 200g
Egni kj	880
Protein g	19.0
Carbohydrad g	23.4
siwgrau yn hwn g	3.2
Braster g	4.2
Ffibr g	1.8
Halen g	0.6

(i) **Nodwch** faint o halen sydd ym mhob pecyn 200g. [1]

....

(ii) **Nodwch** faint o siwgr sydd ym mhob pecyn 200g. [1]

....

(ch) **Astudiwch** y ddelwedd isod.

Rhowch ddau reswm pam byddai rhieni yn dymuno prynu'r cynnyrch hwn i'w plant.
2 × [2]

Rheswm 1: ....

....

Rheswm 2: ....

....

Trosodd.

2. Mae llwyddiant cynnyrch bwyd yn dibynnu ar ddewis y defnyddiau cywir.

(a) **Rhestrwch ddau** fath gwahanol o flawd ac, ar gyfer **pob un**, **nodwch** gynnyrch bwyd y gellir ei wneud gyda'r blawd a enwyd. 2 × [2]
Mae un enghraifft wedi'i gwneud i chi.

Math o flawd: Blawd plaen gwenith cyflawn
Cynnyrch: Bisgedi digestif

Math o flawd: ....

Cynnyrch: ....

Math o flawd: ....

Cynnyrch: ....

(b) Wrth ddatblygu cynhyrchion bwyd, mae angen i ddylunwyr wybod beth yw **swyddogaeth** defnyddiau bwyd. Dangosir rhai o'r rhain isod.

Rhoi blas **Beindio** **Codydd** *(Raising agent)* **Breuo** *(Shortening)* **Swmpuso** *(Bulking)* **Melysu**

Cwblhewch y tabl isod trwy nodi **prif** swyddogaeth **pob** defnydd bwyd mewn cynnyrch bara. *Defnyddiwch bob swyddogaeth unwaith yn unig.* [5]

Defnydd bwyd	***Swyddogaeth mewn cynnyrch bara***
Blawd	
Burum	
Margarin	
Halen	
Dŵr	

(c) Mae'r tabl isod yn dangos y camau mewn cynhyrchu cynnyrch bara.
Cwblhewch y tabl trwy ysgrifennu rhif wrth ymyl **pob** cam i ddangos y drefn gynhyrchu gywir.
Mae'r cam cyntaf wedi'i wneud i chi. [6]

Cam mewn cynhyrchu bara	***Trefn gynhyrchu***
Cymysgu	
Oeri	
Tylino	
Pobi	
Pwyso a mesur y cynhwysion	1
Siapio	
Codi *(Proving)*	

(ch) Mae gwneuthurwyr bwyd yn dylunio cynhyrchion i gyd-fynd ag anghenion penodol y defnyddiwr. **Cwblhewch** y paneli isod trwy roi **dau** newid i ddangos sut gall y pizza hwn gael ei addasu i gwrdd ag anghenion defnyddwyr gwahanol. 3 × [2]

Defnyddiau bwyd yn y topin:

Puree tomato, nionyn/winwnsyn, caws, ham, olifau du, perlysiau sych

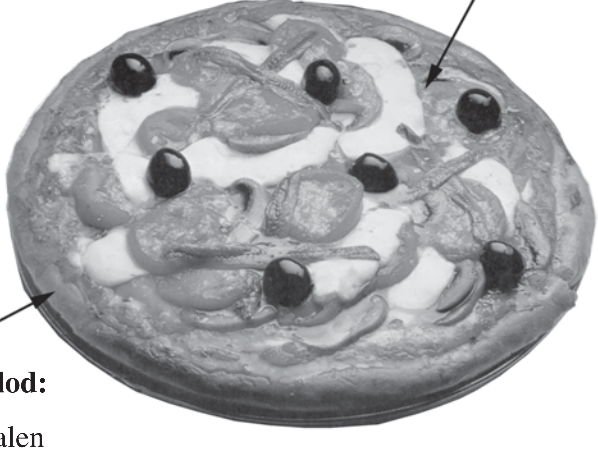

Defnyddiau bwyd yn y gwaelod:

Blawd, burum, menyn, dŵr, halen

Newidiadau ar gyfer pizza *llysieuol*	Newidiadau ar gyfer pizza *rhatach*
....	....
....	....
....	....
....	....

Newidiadau ar gyfer pizza *iachach*
....
....
....
....

3. *(a)* **Nodwch** y **tri** dull gwahanol a ddefnyddir gan *wneuthurwyr* i gynyddu oes silff cawl. [3]

Dull 1: ....

Dull 2: ....

Dull 3: ....

(b) **Defnyddiwch** y label o'r carton o gawl a ddangosir isod i ateb y cwestiynau sy'n dilyn.

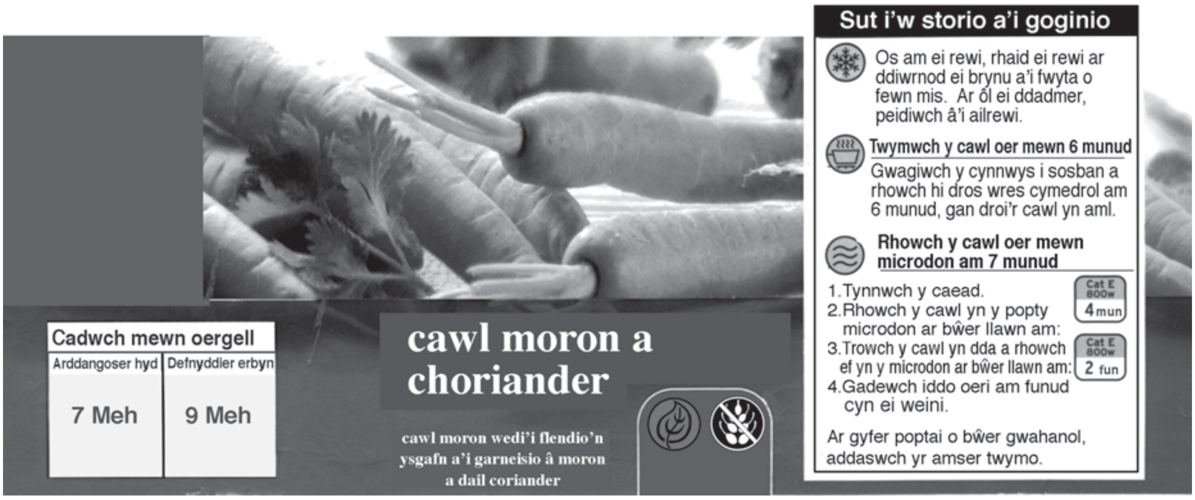

(i) **Rhowch** y dyddiad erbyn pryd y mae'n rhaid bwyta'r cawl. [1]

....

(ii) **Nodwch** sut y dylai'r cawl gael ei storio gartref. [2]

Tymor byr: ....

Tymor hir: ....

Examiner only
Arholwr yn unig

(iii) **Rhowch** fanylion y prif gamau y byddech yn eu cymryd i gael y cawl yn barod ar gyfer ei weini. [2]

....

....

....

(iv) **Nodwch** ystyr y symbolau hyn sydd i'w gweld ar y label. [2]

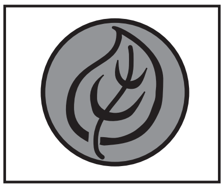

(I) ....

(II) ....

Examiner only
Arholwr yn unig

(c) Mae gwneuthurwr bwyd yn ymateb i'r farchnad gynyddol am fyrbrydau a all ffitio i mewn i flwch cinio plentyn ysgol.

Bydd cynnyrch newydd sy'n cynnwys bisgedi sawrus *(savoury)* a throchiad *(dip)* caws yn cael ei alw'n *SNAC 2 GO*.

Dyluniwch ddelwedd addas ar gyfer clawr y pecyn.

Lluniadwch eich delwedd ar yr amlinelliad a ddangosir isod.

Rhoddir marciau am:

(i) delwedd addas sy'n cynnwys enw'r cynnyrch; [5]

(ii) y defnydd o liw ac ansawdd y cyfathrebu. [4]

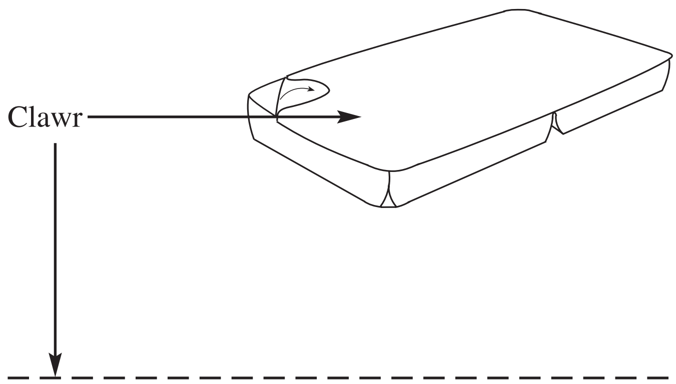

4. Rhaid i wneuthurwyr bwyd ddilyn system sicrhau ansawdd.
Mae hylendid personol da a glanhau cyfarpar yn gywir yn hanfodol wrth wneud cynhyrchion bwyd.

(a) **Disgrifiwch**, gyda rhesymau, **bedair** rheol hylendid *wahanol* y mae'n rhaid i weithwyr bwyd eu dilyn. 4 × [2]

Rheol 1: ....

....

Rheol 2: ....

....

Rheol 3: ....

....

Rheol 4: ....

....

(b) **Esboniwch** pam mae'r rheolau hyn mor bwysig wrth gynhyrchu bwyd ar raddfa fawr. [2]

....

....

....

Trosodd.

Examiner only
Arholwr yn unig

(c) **Nodwch** y **pedwar** amod sydd eu hangen ar gyfer twf pob math o facteria. [4]

Amod 1: ....

Amod 2: ....

Amod 3: ....

Amod 4: ....

(ch) Wrth weithgynhyrchu cynnyrch, bydd nifer o wiriadau *(checks)* rheoli ansawdd yn cael eu gwneud.
Mae **dau** fath o wiriad rheoli ansawdd a ddefnyddir wrth weithgynhyrchu *bisged* wedi'u rhestru isod. **Disgrifiwch** y gwiriadau hyn. 2 × [2]

(i) **Gwiriad gweledol:** ....

....

....

(ii) **Gwiriad halogiad** *(contamination)* **ffisegol:** ....

....

....

(d) Defnyddir cyfarpar wedi'i reoli gan gyfrifiadur wrth gynhyrchu cynhyrchion bwyd ar raddfa fawr megis bisgedi. Mae'r llun isod yn dangos torwyr cylchdro *(rotary cutters)*.

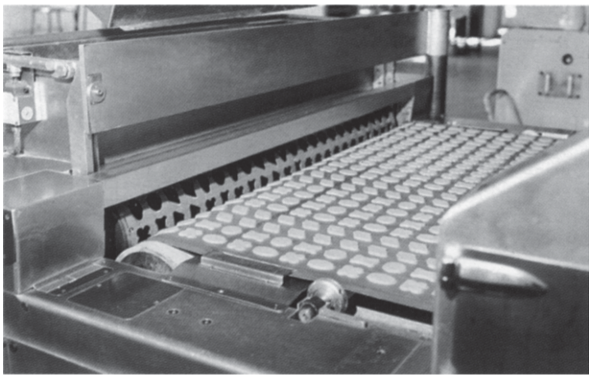

Esboniwch un o fanteision defnyddio'r cyfarpar a ddangosir uchod. [2]

....

....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

5. Mae gwneuthurwr pwdinau oer yn bwriadu datblygu ei ddewis *(range)* o bwdinau traddodiadol. Mae ymchwil yn dangos y byddai'n llesol i gwsmeriaid gael mwy o ffrwythau yn eu diet.

(a) **Brasluniwch**, **lliwiwch** a **labelwch ddau** ddyluniad *gwahanol* ar gyfer pwdin **haenog** *(layered)* sy'n **cynnwys ffrwythau**.

Rhaid i'r cynnyrch:

- bod yn addas ar gyfer pedwar o bobl;
- cynnwys tair neu ragor o haenau;
- cynnwys ffrwythau;
- cael casin neu waelod diddorol.

Rhoddir marciau am:

(i) dylunio **pwdin haenog** diddorol sy'n cynnwys **ffrwythau**; 2 × [3]

(ii) labelu'n fanwl yr **holl** ddefnyddiau bwyd a ddefnyddir i wneud y cynnyrch; 2 × [4]

(iii) ansawdd y cyfathrebu, gan gynnwys **trawstoriad** trwy'r cynnyrch. 2 x [4]

Dyluniad 1	Peidiwch â lluniadu'r defnydd pacio

Trosodd.

Examiner only
Arholwr yn unig

Dyluniad 2	Peidiwch â lluniadu'r defnydd pacio

Ticiwch (✓) y blwch i ddangos eich dyluniad **gorau**. Dyluniad 1 ☐ Dyluniad 2 ☐

(b) **Nodwch dri** rheswm *synhwyraidd (sensory)* pam byddai eich syniad gorau yn apelio at gwsmeriaid. [3]

Rheswm synhwyraidd 1: ....

Rheswm synhwyraidd 2: ....

Rheswm synhwyraidd 3: ....

Examiner only
Arholwr yn unig

Parhad yn unig.